

15. oktober 1998

EM 1998/33

EM 1998/34

BETÆNKNING

Afgivet af Landstingets Kultur- og Uddannelsesudvalg

vedrørende

Forslag til landstingsforordning om museumsvesen samt Forslag til landstingslov om arkivvesen

afgivet til 2. behandlingen af forslaget.

Landstingets Kultur- og Uddannelsesudvalg har under behandlingen bestået af

Landstingsmedlem Kristine Raahauge (S), formand

Landstingsmedlem Ruth Heilmann (S)

Landstingsmedlem Jakob Sivertsen (A), suppleant

Landstingsmedlem Otto Steenholdt (A), suppleant

Landstingsmedlem Manasse Berthelsen (IA)

Landstingets Kultur- og Uddannelsesudvalg har på sine møder den 5. oktober og den 8. oktober 1998 behandlet forslag til landstingsforordning om museumsvesen og forslag til landstingslov om arkivvesen. Til brug for sin behandling af forslagene har udvalget indhentet oplysninger fra Landsstyremedlemmet for Kultur, Uddannelse og Kirke.

Kultur- og Uddannelsesudvalget skal indledningsvis bemærke, at det er positivt, at Landsstyremedlemmet på indeværende samling nu forelægger forslag til revidering af landstingsforordning om museumsvesen samt landstingslov om arkivvesen. Baggrunden for forslaget er dels Kommunalreformkommissionens betænkning fra 1994, og dels at der i 1995 på Landstingets efterårssamling blev fremsat et medlemsforslag om ændring af landstingsforordning nr. 4 af 18. maj 1990 om museums- og arkivvesen.

Endvidere finder udvalget det positivt, at en arbejdsgruppe bestående af en bred personkreds inden for museums- og arkivområdet samt KANUKOKA har haft mulighed for at bidrage med anbefalinger til revisionsarbejdet. Der er således også blevet taget højde for disse anbefalinger i forslagene.

Forslag til landstingsforordning om museumsvæsen:

Et enigt udvalg mener, at forordningsforslaget vil forbedre muligheden for at sikre den grønlandske kulturarv. Der er mange positive aspekter i forslaget bl.a. en generel forpligtelse om samarbejde inden for museumsvæsenet, som et enigt udvalg fuldt ud kan tilslutte sig.

Udvalget har dog særlige bemærkninger til tilskudsordningen, som med den nuværende ordning har vist sig at være et problem. Med den nugældende ordning ydes der tilskud fra Hjemmestyret til godkendte museer med op til 40% af de tilskud, der opnås fra anden side, til museets drift.

Tal fra KANUKOKA og Direktoratet for Kultur, Uddannelse og Kirke viser samstemmende, at tilskuddet til lokalmuseerne er blevet udhulet gennem de seneste 3 år. I 1998 udgjorde tilskuddet 32,9% og det anslåede tilskud for 1999 er 29,9%.

I et samråd med Landsstyremedlemmet mandag den 12. oktober 1998 har udvalget drøftet, hvordan forslagens § 31 vedrørende finansiering og tilskud vil sikre, at tilskuddet ikke udhules med en bloktilskudsordning.

Et enigt udvalg tilslutter sig bloktilskudsordningen, men udvalget ønsker, at der i forslaget bliver indføjet en bestemmelse, som har til formål at modvirke en udhulning af tilskuddet.

Et enigt udvalg fremsætter hermed følgende ændringsforslag:

I § 31 indsættes som stk. 2:

"Alle godkendte museer skal sikres et vist minimum svarende til tilskuddet fra Hjemmestyret på 40% af de tilskud, museet måtte opnå fra anden side, til museets drift"

Endvidere opfordrer et enigt udvalg Landsstyret til, at Hjemmestyrets tilskud til de godkendte museer forinden udlægningen af tilskuddet i kommunernes bloktilskud bringes op på et niveau svarende til 40% af de tilskud, museerne måtte opnå fra anden side. Beregnet ud fra de godkendte museers regnskaber for 1997 vil det i 1999 betyde en merudgift på 757.000 kr ved en finanslovsbevilling på 1.998.000 kr. På baggrund af lokalmuseernes ansøgninger er der i 1999 behov for en bevilling på 2.755.102 kr..

Forslag til landstingslov om arkivvæsen:

Et enigt udvalg tilslutter sig forslag til landstingslov om arkivvæsen samt de hermed forbundne forbedringer i regelgrundlaget, herunder kravet om sagsrensning og en generel tavshedspligt. Forhold som er med til at understøtte formålet om at sikre den del af den grønlandske kulturarv, som findes i offentlige institutioners arkivalier og til dels også i private arkivalier.

Udvalget skal gøre opmærksom på, at ved udarbejdelsen af forslaget er der sket en fejl.

Det drejer sig om, at § 3, stk. 2 i den nugældende landstingsforordning nr. 4 af 18. maj 1990 om museums- og arkivvæsen utilsigtet ikke er blevet videreført i det fremlagte forslag til landstingslov om arkivvæsen.

Den nugældende § 3, stk. 2 giver Grønlands Nationalmuseum og Arkiv mulighed for at kræve betaling for at stille samlingerne af arkivalier til rådighed for forskningen og offentligheden. Det er ikke hensigten, at denne mulighed skal fratages Grønlands Nationalmuseum og Arkiv ved det fremlagte forslag.

Efter 1. behandlingen af forslaget har Landsstyremedlemmet derfor forslået følgende ændring til forslaget.

Der indføres en ny § 27 med følgende ordlyd:

" § 27 Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan opkræve betaling for at stille arkivalierne til rådighed for forskning og offentlighed"

Som bemærkninger til bestemmelsen forslås:

"Det vil som udgangspunkt være tale om en vederlagsfri service overfor forskning og offentligheden. Men bestemmelsen åbner mulighed for, at der kræves betaling for mere omfattende og ressourcekrævende ydelser. Som eksempel herpå kan nævnes betaling for kopier af arkivalierne, samt mere tidskrævende hjælp fra ansattes side, eksempelvis ved fremfinding af bestemte arkivalier".

Et enigt udvalg tilslutter sig ændringsforslaget med bemærkningen om, at udvalget finder det både uheldigt og beklageligt, at Landsstyremedlemmet ikke har været mere omhyggelig i det lovforberedende arbejde.

Med disse bemærkninger indstiller et enigt udvalg, at forslag til landstingsforordning om museums- og arkivvæsen og landstingslov om arkivvæsen overlades til Landstingets videre behandling i den således nu foreliggende form.

Kristine Raahauge (S)
udvalgsformand

Ruth Heilmann (S)

Jakob Sivertsen (A)

Manasse Berthelsen (IA)

Otto Steenholdt (A)